

The Impact of Feng Shui Identity Components on Architecture and Urbanism

ARTICLE INFO ABSTRACT

Article Type

Original Research

Authors

Panahi S.¹

Karimi khiavi A².

Akbarzadeh F³.

How to cite this article

Determining The Value Of
Kan Rural-Urban
Neighborhood Of Tehran By
Comparative Comparison
With Global Samples
Theories. 2021;1(4):75-86

***Correspondence**

Panahi S.

Department of Architecture,

Abhar Branch, Islamic

Azad University, Abhar,

Iran.

siamak.panahi@yahoo.com

Karimi khiavi A.

Ph.D. Student of Urbanism,

Department of Urban

Planning Najafabad Branch,

Islamic Azad University,

Najafabad, Iran.

Akbarzadeh F.

Department of Urban

planning, Noshahr

Branch, Kamallolmolk,

Noshahr, Iran.

This study introduces "Feng Shui and its effect on architecture and urban planning (urban planning and design). Feng Shui is an ancient Chinese science that aims to create harmony between man, environment and building (city and its body). Many developed countries are trying to gain a deeper understanding of the relationship between man and his environment, and in recent years many architects and urban planners have sought to base this multi-thousand-year-old theory that many East Asian countries base on The method of work in this research is a combination of qualitative and quantitative research, first the existing theories about feng shui will be examined quantitatively, then the qualitative method in the presentation samples. The above information will be analyzed and Feng Shui will be introduced. While recognizing the theoretical approaches of Feng Shui and especially the school of form, it has been concluded that due to the complexity and principles of this theory, the teachings of Feng Shui theory can be The pattern of architecture and urban planning is effective and produces a new approach.

Article History

Received: February 20, 2021

Accepted: March 13, 2021

ePublished: March 30, 2021

مقدمه

برای چندین هزار سال چینیان هنر طراحی و مکان یابی سکونتگاهها (مناطق مسکونی) و معابد شان را مطابق با پیروی از انرژی های کیهانی محیط پیرامونشان به اجرا درآوردند. کاربرد فنگ شویی در مکان یابی و طراحی ساختمان بر این باور استوار است که هر مکان، خصوصیات ویژه توپوگرافیکی خواه طبیعی یا مصنوعی وجود دارد که انرژی های آسمانی موجود را نمایان می سازد. (Bender, 1972, 11) فرمها و آرایش تپه ها، نوع و مسیر آبراهه ها، ارتفاع فرمهای ساختمان ها، مکان جنگلها، جاده ها و پلها از عوامل مهم تأثیر گذار بر فرایندهای انرژی چی می باشند. تئوری فنگ شویی یا تئوری فنگ «باد» و شویی «آب» معرفت چینیان باستان در دانش و تجربه مرتبط با ساخت محیط می باشد که سابقه ای سه هزار ساله دارد و ریشه های آن در اولین و بزرگترین سند فلسفی چینیان، Yi Jing (کتاب دگرگونی ها) که ۸۰۰ سال قبل میلاد توسعه یافته است، پدیدار شده است. دانش اولیه فنگ شویی بر روی مشاهده پدیده های ستاره شناسی، تجلیات طبیعی و رفتار انسانی بوده است (Feuchtwang, 1974, 54). هدف اصول و روشهای فنگ شویی خلق یک محیط ساخته شده هماهنگ شده برای زندگی مردم می باشد و تئوری معماری چینیان باستان را برای انتخاب سایتهای مطلوب بعلاوه یک تئوری برای طراحی شهرها و ساختمانها را ارائه می دهد. (Lee, 1986, 34) منابع فنگ شویی دو نمونه هستند: فرهنگ قومی مشترک (رسومات آبا و آبادی) و متون قدیمی و منسوخ شده. عبور از مفاهیم انتزاعی برای مشهود و محسوس کردن مشکلات طراحی نیاز به برنامه ریزی خوب و یک فرایند اجرا شده ای دارد که تفسیر درستی از این منابع را فراهم می کند. به هر حال، فهم فنگ شویی برای استفاده، بعنوان نمایش های علمی بسیار سخت تر است، زیرا اطلاعات درباره فنگ شویی اغلب در داخل منابع خودش در هم آمیخته شده است. (Lee, Hung, 2005) تئوری فنگ شویی از دوگانگی تائوئیستی یین و یانگ، تئوری پنج عنصر و هشت سه خطی نشأت می گیرد. (Ren 2000; Xu 2003). دوگانگی یین و یانگ یک مبنای مفهومی برای هر دو تئوری «پنج عنصر» و «

تأثیر مولفه های هویتی فنگ شویی بر معماری و

شهرسازی

سیامک پناهی^۱، ارسلان کریمی خیاوی^۲، فاطمه اکبرزاده^۳
*نویسنده مسئول: گروه معماری، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران،

siamak_architecture@yahoo.com

^۲ دانشجوی دکتری، گروه شهرسازی، واحد نجف آباد، دانشگاه

آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

arsalankarimi_87@yahoo.com

^۳ کارشناس ارشد طراحی شهری، کمال الملک نوشهر، نوشهر، ایران.

چکیده

این پژوهش به معرفی "فنگ شویی" (Feng Shui) و تأثیر آن بر معماری و شهرسازی (برنامه ریزی و طراحی شهری) می پردازد. فنگ شویی دانش باستانی چینیان که هدف آن ایجاد هماهنگی بین انسان، محیط زیست و ساختمان (شهر و کالبد آن) می باشد. بسیاری از کشورهای پیشرفته در جستجو برای درک عمیق رابطه بین انسان و محیط زیست وی تلاش می کنند و در سال های اخیر بسیاری از معماران و شهرسازان در این تلاش بوده اند که این تئوری چند هزار ساله را که بسیاری از کشورهای آسیای شرقی بر این بنیاد ساخته شده اند را با فرایندهای علمی امروزی طراحی تلفیق نمایند. روش کار در این پژوهش بصورت ترکیبی از تحقیق کیفی و کمی است. ابتدا به روش کمی نظریه های موجود در مورد فنگ شویی مورد بررسی قرار خواهد گرفت سپس با روش کیفی در نمونه های ارائه شده به تحلیل اطلاعات فوق پرداخته و فنگ شویی معرفی خواهد شد و ضمن بازشناخت رویکردهای نظری فنگ شویی و به خصوص مکتب فرم به این نتیجه رسیده است که با توجه به پیچیده و بگرنج بودن اصول و روشهای این تئوری آموزه های تئوری فنگ شویی می تواند بر الگوی معماری و شهرسازی موثر بوده و تولید رویکرد جدیدی را سبب شود.

واژه های کلیدی: فنگ شویی، مکتب فرم، معماری و

شهرسازی، یین و یانگ، چی

تاریخ دریافت: ۹۹/۱۲/۲

تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۲/۲۳

تأثیر مولفه های هویتی فنگ شویی بر معماری و شهرسازی

هشت سه خطی ها» می باشد. (Su 2006). دو مکتب فکری بر تئوری فنگ شویی وجود دارد: مکتب فرم که بر ارتباط بین ویژگی های ریخت شناسی منظر و حرکت «چی»، و مکتب قطب نما که بر پایه تجزیه و تحلیل «چی» برای تعیین موقعیت منظر و تغییرات نجومی می باشد.

(Skinner 2001, 112) هدف از این نوشتار، بررسی مهمترین رویکردهای نظری در ارتباط با فنگ شویی و ارتباط آنها در مکان یابی برای یک سایت چه در مقیاس خرد و چه در مقیاس کلان می باشد و به تأثیر این تئوری بر معماری و شهرسازی می پردازد. بدین منظور، پس از بیان مختصری پیرامون روش و چارچوب نظری پژوهش، به تعریف فنگ شویی و فلسفه های مرتبط با آن پرداخته و این عوامل در شهرسازی و معماری مورد تحلیل قرار می گیرند.

روش تحقیق

روش کار در این پژوهش بصورت ترکیبی از تحقیق کیفی و کمی است. ابتدا به روش کمی نظریه های موجود در مورد فنگ شویی مورد بررسی قرار خواهد گرفت سپس با روش کیفی در نمونه های ارائه شده به تحلیل اطلاعات فوق پرداخته و فنگ شویی معرفی خواهد شد.

رویکرد نظری

بطور کلی فلسفه چینیان در زندگی مردم نقشی حیاتی را بازی می کند. تائوئیسم بیشترین و موثرترین فلسفه چینیان در بیشتر زمینه ها، خصوصاً زندگی و محل سکونتشان صرف نظر از کنفوسیوس می باشد. این دو مکتب در کنار هم در تفکرات و ادبیات چینیان یافت می شود. در حالی که کنفوسیونیسیم از تکالیف و مسئولیتهای فرد سخن می راند، تائوئیسم برای همان فرد معلوم و مفروض از عزلت و گوشه گیری داد سخن می گوید. در حالی که کنفوسیونیسیم به موضوع خانواده و جامعه مربوط می شود، تائوئیسم راهی زندگی رسمی می شود. (Barry & Bloom, 1999, 4) اساساً مکانهای تائوئیسم بر دلسوزی، میانه روی و فروتنی تأکید میکند. تائوئیست یا مکتب تائو به عنوان اصول لائوتزه شناخته می شود. اصول لائوتزه پایه تائوئیسم یا راهی که "سرچشمه وجود، راهبر تمام زندگی، منشا همه چیز" می باشد را معنی می دهد. (Sirikulchayanont,)

²Eight-Trigram

³ gua

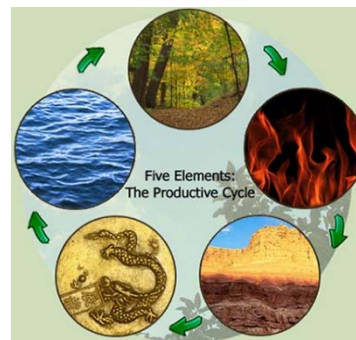
¹ Five elements

تأثیر مولفه های هویتی فنگ شویی بر معماری و شهرسازی

نوع مختلف خلق می کند که هشت پدیده های طبیعی می باشند: آسمان، زمین، آب، باد، آتش، رعد، کوه و آبراهه (رودخانه). زمانی که هشت "گوا" در شکل هشت ضلعی برخورد می کند که بین و یانگ در وسط این هشت ضلعی می باشند، که نشانه "باگوا" می باشد. (تصویر ۲) Barry & (Bloom, 1999, 34)

تصویر ۳: چرخه مولد (ماخذ: یافته های نگارندگان)

تصویر ۱: مبانی هویتی بین و یانگ (ماخذ: نگارندگان)

تصویر ۲- مفهوم و مثالهای هشت سه خطی در طراحی منظر چینیان. a. بیانگر مفهوم هشت سه خطی b. میدان هشت سه خطی در هانگ زو Hangzhou، استان زی جی یانگ Zhejiang Province در چین c. کوا و هشت سه خطی در دیوار روستایی در لان خ Lanxi ی، استان زی جی یانگ در چین. الگوی فضایی کل روستا با دریاچه مرکزی مشابه با دیاگرام بین و یانگ تعیین خصوصیت شده است. (Wu@ Chen, 2009)

سر و کار دارد که جهان را تشکیل میدهد و به طور معمول به عنوان ابزاری برای فنگ شویی بکار می رود. این پنج عنصر شامل آب، آتش، خاک، فلز و چوب می باشد که هر کدام خصوصیات ویژه خود را دارند و موقعی که در چرخه مولد قرار

تئوری «پنج عنصر» بیشتر درباره اینکه چگونه عناصر پنجگانه که دنیا را در بر گرفته اند به یکدیگر مربوط می شوند و چگونه آنها میتوانند برای حصول پایداری، کنار هم قرار گیرند؛ بحث می کند. (نمودار ۱) (Chen, Wu 2009) تئوری پنج عنصر در ارتباط با تئوری هشت سه خطی ها می باشد. که با اجزا بیشتری

جدول ۱: جهات اصلی و نمادها در فنگ شویی مأخذ: (نگارندگان)

عنصر	تصویر	نماد حیوانی	عناصر	جهت	رنگ	فصل
آب	خطوط موجی(اشکال نام تب)	لاک پشت	آب	شمال	مشکی / آبی تیره	زمست
چوب	مستطیل(خطوط)	اژدها	چوب	شرق / جنوب شرقی	سبز / آبی روشن	بهار
آتش	مثلث(ستاره)	ققنوس	آتش	جنوب	قرمز / ارغوانی	تابستان
خاک	مربع(چهارخانه)	امپراطور	بین فصلی	مرکز/شمال شرق / جنوب غرب	زرد	بین فصلی
فلز	دایره/بیضی(اشکال)	ببر	فلز	غرب/شمال غربی	سفید / نقره‌ای	پاییز

فنگ شویی

(Hong et al. 2007,8). بسیاری از محققین تعارف مختلفی از فنگ شویی ارائه می دهند. برخی از آنها فنگ شویی را هنر غیب گویی از روی خاک ۴ می دانند اما برخی مانند Knapp فنگ شویی را بوم شناسی مرموزه، Feuchtwang به معنای Topomancy، و Smith آن را جاء تعریف می کنند. به طور کلی در تعاریف همه این افراد فنگ شویی اشاره به مکانی فرخنده دارد که موقعیت یک سایت یا ساختمان را نشان می دهد (March 1968; Ren 2000; Xu 2003). تئوری فنگ شویی در معماری، طراحی منظر و برنامه ریزی در کشورهای آسیای شرقی مورد استفاده قرار گرفت و تأثیرات آن در غرب هم آشکار است. فرضیه اساسی تئوری فنگ شویی ارتباط بشر با محیط زیست است که می تواند تأثیر خواه مثبت یا منفی بوسیله نحوه استفاده از «چی» را داشته باشد. مهمترین رکن در فنگ شویی مربع جادویی می باشد این مربع بخشی از یک فرایند توسعه یافته وابسته به ریاضیات برای کمک به فهم کیهانی و نیروهای تأثیرگذار بر وجود ما می باشد. مربع جادویی برای اولین بار در ۴۰۰۰ سال پیش از روی لاک های که بر روی یک لاک پشت نقش بسته بود کشف و ظاهر شد. مربع جادویی شامل ۹ مربع می باشد که هر کدام از آنها به رنگها، نشانه ها و اعدادی تقسیم شده است. این مربع با آینه

هزاران سال پیش تمدن چینیان در میان رود حاصلخیز زرد گسترش یافت. چینیان باستان کشف کردند که خانه قرار گرفته شده در طرف شمال رودخانه آفتاب بهینه را دریافت می کند. این خانه مقاوم در برابرگزند بادها و سیلاب ها می باشد. این محیط برای ساکنان بقا و سلامتی را به ارمغان می آورد. (Rossbach, 1984, 76) فنگ شویی هنر و علم تأثیریستی زندگی همساز با محیط زیست بود. (Wong,1996,12) رهیافت فنگ شویی یک روش شناسی برای شناخت و خلق یک رابطه هماهنگ و سازگار بین انسان، محیط زیست، زمین و انرژی های آن(خورشید، باد و آب) می باشد. (Too,1996,31) و در عین حال هنر برنامه ریزی محیطی چینیان باستان می باشد که به عوامل محیطی و انسانی برای تصمیم گیری های مکان یابی رجوع می کند. امروزه فنگ شویی شامل منظر، غیب گویی از روی خاک، اکولوژی و هنرهای بصری می باشد. (Lee, 1986,4) تئوری فنگ شویی یا تئوری فنگ «باد» و شویی «آب» شامل مجموعی ای از اصول و قواعد تجربی که ویژگی های مناظر زیستی- فیزیکی را با سنتهای فرهنگی و باورهای مذهبی تلفیق نموده انتخاب- تکنیک و طراحی ساختمان و فضاهای گورستانها را هدایت کند

تاثیر مولفه های هویتی فنگ شویی بر معماری و شهرسازی

که از موارد اساسی برای انتخاب مکان می باشد. دو معیار مهم برای چینش چی وجود دارد: انتشار آن بوسیله باد و تمرکز و جمع شدن بوسیله آب (Gu, 1995, 13). بنابراین چی، آب و باد مفاهیم لاینفک و تفکیک ناپذیر مکتب فرم می باشند. رویکرد مکتب فرم بر روی ملاحظات پشته کوه، تپه های پیرامون، آبراهه ها، تعیین جهات و مکانها بعنوان مهمترین عناصر زمینی و آسمانی برای سکونتگاه های انسان می باشد، به دلیل اینکه این عناصر بیان کننده انرژی چی آسمانی و زمینی می باشند. این عناصر واژه های اساسی مکتب فرم که به "رموز پنج گانه جغرافیایی فنگ شویی" که با نامهای اژدها، ماسه، آب، غار و جهت می باشند، شناخته می شود. (Lip, 1979, 33)

اژدها (Dragon): به معنی پشته های کوه و بیانگر توپوگرافی (خطوط چی ساکن در حلقه های کوه یا ساختارهای بزرگ انسان ساخت)

ماسه (Sand): به معنی تپه های پیچیده درهم و بیانگر محیط پیرامون (شامل اژدها، ببر، ققنوس و لاک پشت)
آب (Water): به معنی جریان آب از سایت (دهانه آب Water Mouth حیاتی ترین نقطه فنگ شویی می باشد) (بلت اینکه دروازه ای برای انتشار و نگه داشتن چی زنده و راندن نیروهای شیطانی می باشد) در حقیقت این دهانه بیانگر ورودی یک اتاق، ساختمان و یا سایت می باشد.

غار (Cave) یا مکان (نقطه) فنگ شویی به معنی وضعیت تورفته و بیانگر بهترین مکان (نشانه بهترین مکان فنگ شویی است. بیشتر ادبیات مربوط به فنگ شویی سایت ایده آل را رگه های کوه پیرامون غار و رودخانه (اژدها) که با حرکات منحنی نرم در برگرفته شده است، را پیشنهاد می کنند (Lee, 1986, 80).

جهت (Direction): به معنی جهت روبروی سایت یا ساختمان و بیانگر تعیین موقعیت می باشد. چینیان بر این عقیده بودند که بهترین

جهت برای یک ساختمان جبهه جنوبی سایت می باشد که این جهت به ساختمان این اجازه را می دهد تا از انرژی خورشیدی نهایت

پاکواکه نقش یک قطب نما را دارا می باشد و به صورت هشت ضلعی است، مرتبط است. (Helm, 2002, 49)

تصویر ۴: ارتباط مربع جادویی با اعداد و نشانه ها (مأخذ: نگارندگان)

ثروت ۴	شهرت ۹	ارتباط ۲
خانواده ۳	سلامتی ۵	خلافت ۷
تحصیلا ت	منزلت کاری ۱	یاری به همنوع ۶

رویکرد مکتب فرم^۷

دو مکتب اصلی در فنگ شویی وجود دارد: مکتب فرم که دربرگیرنده اصول علمی در تحلیل محیط ساخته شده می باشد و مکتب قطب نما که مبنی بر تفکرات متافیزیکی کیهان شناسی و نظام عالم موجود می باشد که با تجزیه و تحلیل هشت سه خطی ها، پنج عنصر، شاخه های زمینی و صورفلکی می باشد. شیوه مکتب قطب نما بکارگیری لوپان^۸ (قطب نمای فنگ شویی) و ترکیب عناصر زمان در فضا می باشد. (Skinner, 1997, 1982; Chiou, and Krishnamurti, 1997). مکتب فرم مبتنی بر وارسی آرایش فضای کالبدی کوهها و آبراه های پیرامون سایت ها و ساختمان ها می باشد. نحوه برخورد این مکتب در وهله اول مشاهده فرم زمین و سرزمین می باشد و سپس مکان و جهت ساختمان ها را تعیین می نماید. اصول این مکتب برای طراحی ساختمان قلعه ها، کاخ ها و شهرک ها در چین از زمان باستان بکار گرفته شده است (He and Luo, 1995, 12). کتاب تدفین (276-324 AD) اولین ادبیات نوشته شده در باب مکتب فرم می باشد که به موارد پنجگانه در این مکتب اشاره دارد. چی، آب- باد، فرم، جهت و تماثل چهار گانه. برجسته ترین مفهوم تئوری فنگ شویی، چی زنده است

Luopan^۸

Form school ^۷

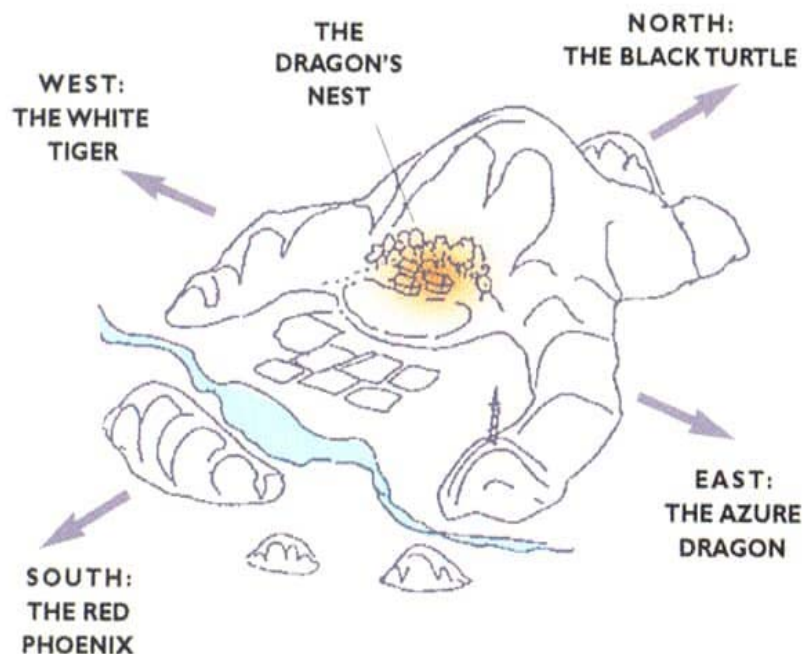
تأثیر مولفه های هویتی فنگ شویی بر معماری و شهرسازی

چپ(شرق)، ببر سفید در راست(غرب) و لاک پشت سیاه در پشت(شمال) می باشد(Mak, 2004,33).

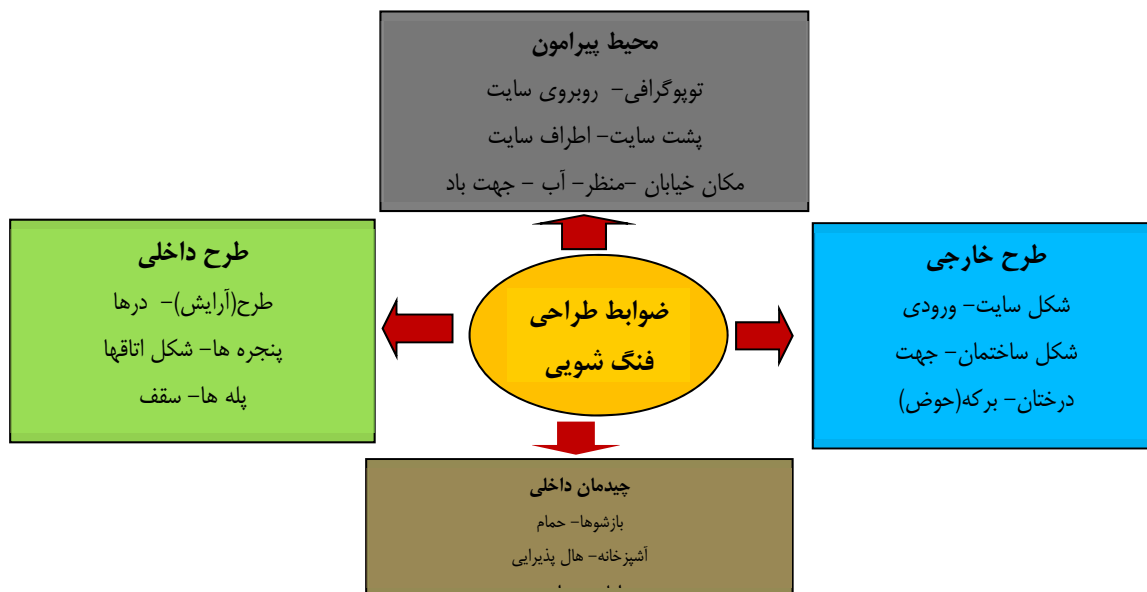
استفاده را بکند و از بادهای شمالی محافظت نماید. بهترین جهت سایت فنگ شویی، ققنوس قرمز در جلو(جنوب)، اژدهای

سبز در

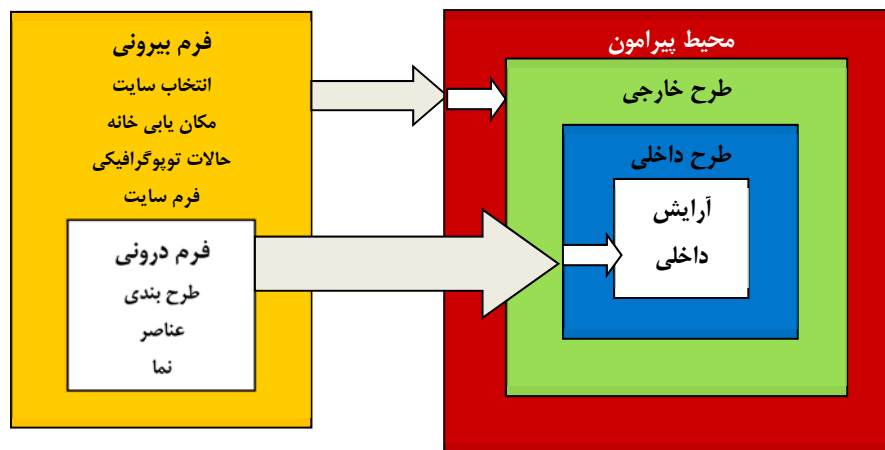
تصویر ۵: مدل فنگ شویی (Yi et al., 1996, Mak, 2004)

تصویر ۷: ضوابط دسته بندی شده فنگ شویی در مدل های چهارگانه طراحی (ماخذ: Mak, 2004, 29)

تصویر: مدل چهارگانه طراحی (ماخذ: یافته های نگارندگان)

و در ضمن چینیان از تئوری حیوانات چهار گانه ببر سفید، اژدهای سبز، ققنوس قرمز و لاک پشت سیاه که نشان دهنده جهات چهارگانه شرق، غرب، جنوب و شمال می باشند برای تعریف جهات و تغییرات فرم روی زمین که پایه های تئوری مکتب فرم می باشند را استفاده کردند. ترکیب این تمایل چهارگانه و عناصر پنجگانه جغرافیایی مدل فنگ شویی را بوجود می آورد. در توصیف موقعیت سایت ها و طراحی سکونتگاهها، بیشتر متون فنگ شویی مانند Yang Zhai Shi Shu (ده کتاب در باب سکونتگاههای زندگی) این خصوصیات را در فرم درونی و فرم بیرونی طبقه بندی کرده اند. فرم بیرونی می تواند در مکان یابی سایت، موقعیت پیرامون سایت، حالات توپوگرافیکی سایت و شکل سایت شناسایی شود. این حالت برای فرم درونی طرح ساختمان، ارتفاع و نمای ساختمان، و عناصر ساختمان می باشد. پژوهشگران فنگ شویی، Cheng و Kong کاربرد رویکرد مکتب فرم را برای طراحی سکونتگاه توضیح داده و طبقه بندی مجددی در چهار مدل طراحی پیشنهاد داده اند: محیط زیست پیرامون، طرح بیرونی، طرح درونی و چیدمان داخلی (شکل ۳)

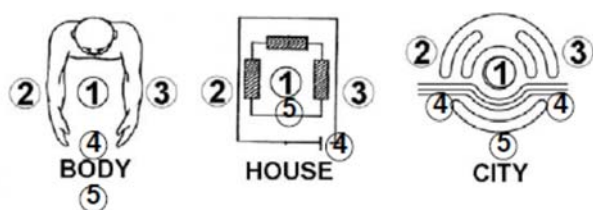
مفهوم ضوابط و معیارهای طراحی فنگ شویی

بیشتر محققین معاصر فنگ شویی (Lip, 1979, 1986; Rossbach

تأثیر مولفه های هویتی فنگ شویی بر معماری و شهرسازی

بدن انسان، یک میز، یک اتاق، یک شهر، یک خانه و حتی کل یک منطقه یا کشور می تواند یک فضای فنگ شویی همانند شکل پایین نشان داده شده باشد. مدل ایده آل فنگ شویی مشابه با مفهوم "صندلی دسته دار" (armchair) می باشد که از شخص که بر روی آن نشسته، محافظت می کند (Pu, 2004; Yu, 1994).

تصویر ۸- تئوری "جعبه ای درون جعبه دیگر" (Pu, 2004)

فاکتورهای محیط مسکونی

زمانی که فنگ شویی برای انتخاب سایت مناسب بکار گرفته می شود، این مکان باید مطابق با معیارهای انباشت انرژی چی و تعادل بین و یانگ باشد. بیشتر کارشناسان بر این عقیده اند که شکل تپه ای محافظ، سایتی مناسب می باشد که با چهار حیوان زمینی شناخته می شود: تپه کوچک در قسمت شرقی سایت "اژدهای سبز"، تپه کوچک در قسمت غرب سایت "ببر سفید"، کوهی بزرگ در قسمت شمال سایت (پشت سایت) "لاک پشت سیاه" و تپه ای کوتاه در جنوب و روبروی سایت در قسمت رودخانه برای جمع کردن و نگهداشتن انرژی چی "ققنوس قرمز" (Gee 2006, 11) دو زمینه در فنگ شویی وجود دارد: خانه یانگ فنگ شویی، که شامل ساختمانها، شهرها و شهرکها می باشد و خانه های بین که گورستانها را بکار می گیرد (جدول ۴).

, 1984, 1987; Lee, 1986; Xu, 1990; Han, 1995; Choy, 1999) ضوابط و معیارهای شخصی خودشان را برای طراحی فنگ شویی ایجاد کرده اند. برای مثال، (Lee, 1986) سه معیار پایه را بکار می گیرد و به ترتیب هر کدام از این محققین مدل های مختلفی را ارائه داده اند ولی با حال اصول و روشهای مکتب فرم را در دستور کار خود قرار داده اند. بر پایه این اصول معاصر طراحی فنگ شویی، ۲۴ معیار توسط Mark (2004) شناسایی شده و مطابق با چهار مدل نشان داده شده در شکل ۴ دسته بندی شده اند.

مدل کلی چشم انداز ایده آل فنگ شویی

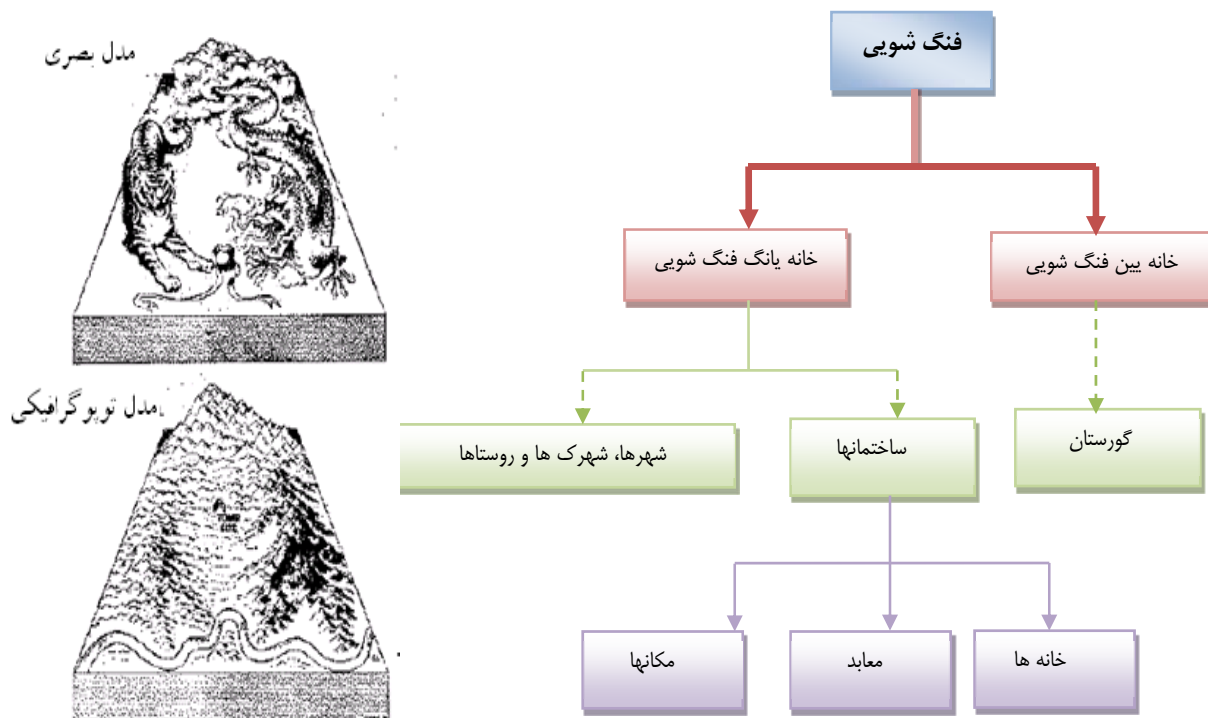
استادان فنگ شویی تئوری مکتب فرم را برای طراحی شکل چندگانه معماری چینیان در موقعیت های متنوع اقلیمی دنبال کرده اند و

بر پایه تجربیات گذشته شان، تئوری "جعبه ای درون جعبه دیگر" "box within box" را توسعه دادند. این تئوری یک مدل کلی چشم انداز ایده آل در فنگ شویی می باشد که شامل چهار نمونه ویژگیهای توپوگرافیکی می باشد: مینگ تانگ (Ming Tang 5)، رگه های چی (Chi Vein 2,3)، دهانه آب (Water Mouth 4)، و نقطه فنگ شویی (Feng Shui spot 1) نقاط فنگ شویی بوسیله کوهها محاط شده اند که از ارتباط با بیرون از طریق دروازه ها (دهانه آب) برخورد و پشت یک منطقه مسطح (مینگ تانگ) قرار گرفته شده است. به طور دقیق تر، نقطه فنگ شویی بهترین مکان برای یک شهر، یا حتی کشور را معنی می دهد و آن را مشخص می سازد. خروجی (منطقه آبگیر) شهر یا منطقه، دهانه آب می باشد. مرز (حصار) کوه رگه های اولیه چی می باشند. علاوه بر این مینگ تانگ، منظره بزرگی برای نقطه فنگ شویی فراهم می کند. (Yu, 1994, 4) علاوه بر توصیف شکل تپه ها و رودخانه ها، مفهوم "جعبه ای درون جعبه دیگر" کالبد و فرم بدن انسان را با ساختار طبیعت مقایسه می کند. این تئوری مکتب فرم از مقیاس خرد تا کلان توسعه یافته است. یک کالبد

تاثیر مولفه های هویتی فنگ شویی بر معماری و شهرسازی

تصویر ۹: مدل بصری و توپوگرافی از مفهوم شهری فنگ شویی (یافته های نگارندگان)

نمودار ۱: خانه بین و یانگ فنگ شویی (یافته های نگارندگان)

نتیجه گیری

مطالعه توپوگرافی و فرم زمین نقطه مرکزی فهم فنگ شویی و غیب گویی از روی خاک می باشد. شکل گیری (آرایش) زمین از قوانین طبیعی پیروی میکند و جلوه فیزیکی فرایندهای زمین می باشد. فهم اینکه چگونه توپوگرافی این فعالیت را در بردارد به ما این اجازه را می دهد تا چگونگی تاثیر نظام عالم موجود (کیهان) را بر روی زندگی بشر بفهمیم. در واژگان شرقی، عرصه یا خاک مکانی است، حد واسط بین بهشت و زمین و جایی است که آمیزش بین و یانگ را می دهد. در همین مسیر خاک است که همه چیز خلق شده و یا نابود می شود. در وهله اول، تصدیق این امر ضروری است که زمین به وسیله انرژی دارای روح می شود و در آن سرازیر می باشد. علاوه بر این زمین سر زنده، هوشیار و واکنش دهنده می باشد. هر عملی که ما انجام می دهیم به یک واکنش همسان از طرف زمین منجر می شود. که این موضوع کمکی در شکل گیری برنامه ریزی مان و مسئولیت ما در قبال مدیریت زمین، سیستم آب و پروژه

- 1026 , Springer Science+Business Media B.V. , DOI 10.1007/s10980-009-9350-z
4. Cheng, Jianjun and Kong, Shangpo (1993) *Feng Shui and Architecture*. Nanchang, Jiangxi Science and Technology Press [Chinese].
5. Chiou, S-C and Krishnamurti, R. (1997) *Unraveling Feng Shui. Environment and Planning B: Planning and Design*, Vol. 24, pp.549-572.
6. Feuchtwang, S.D.R. (1974). *An Anthropological Analysis of Chinese Geomancy*. Vientiane, Laos, Vithagna.
7. Gee Deborah(2006)." *Feng shui*" Copyright © McLarney Construction,(<http://www.9star.net>)
8. Gu, L. (1995). *Collection of the Secrets of Geographic (Dili Tianji Huiyuan, 地理天機會元)* Taipei, Taiwan: Wulin Press Ltd.
9. He, Xiaoxin and Luo, Jun (1995) *History of Chinese Feng Shui*. Shanghai, Shanghai Arts and Literature Press [Chinese].
10. Han, K.Z. (1995) *Jing Guan Feng Shui Li Lun JiChu ,Lian He Yin Zhi Chang You Xian Gong Si*
11. Helm, Eloise.(2002),"26 secrets feng shui" Palm Springs, California 92263
12. Hong S-K, Song I-J, Wu J (2007) *Feng shui theory in urban landscape planning*. *Urban Ecosyst* 10:221–237. doi: 10.1007/s11252-006-3263-2
13. Knapp, Ronald G. *Chine's Traditional Rural Architecture*(Honolulu: University of Hawaii Press, 1986).,108-109
14. Knapp, Ronald G. *Chinese Houses, the Architectural Heritage of a Nation*. Singapore, 2005
15. Feuchtwang , Stephen. *An anthropological Analysis of Chinese Geomancy*(Vientiane, Laos: Vithangna. 1974)
16. Smith, Richard J. *Fortune- Tellers and Philosopher: Divination in*

های ساختمانی می باشد. اکولوژی رهیافتی مدرن و تازه برای فهم این فرایند می باشد. از دیدگاه سنتی، مهم ترین معیار در ارزیابی خاک، انرژی می باشد. تفاوتی در کیفیت انرژی از مکانی به مکان دیگر وجود دارد. برای مثال، انرژی که در فضاهای باز مسطح وجود دارد با انرژی موجود در کوهها متفاوت می باشد. انرژی در دره ها متفاوت از انرژی موجود در زمین مسطح می باشد. یادگیری برای شناخت کیفیت و کمیت و روند الگوهای این انرژی برای فنگ شویی و غیب گویی از روی خاک لازم و ضروری می باشد. گفته می شود نشانه یک مشاور خوب توانایی او در خوانش انرژی مکان (چی) می باشد. برای فهم الگوی جریان انرژی در چشم انداز، مشاور فنگ شویی باید دید خود را به جهان طبیعت باز کند برای مطلع شدن از انرژی باستانی خاک و و برای ارتباط با قدرت مکان. این انرژی در غرب با نام "روح مکان" و در شرق "ریه" یا اژدها خوانده می شود. با توجه به مطالعات کتابخانه ای و کیفی از فضاهای فنگ شویی و تجربه سه هزار ساله آن در چین و مبانی قوی فلسفی و فکری آن مشاهده میشود که فضاهای شهری دارای هویت از مبانی نظری قوی برخوردار هستند و این مبانی می تواند سیطره خود را در مدل کالبدی شهری به سرانجام رساند.

فهرست مراجع

- پناهی، سیامک و کریمی خیای، ارسلان، «دایره المعارف فنگ شویی در معماری و شهرسازی»، در حال چاپ، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر، ابهر
- کریمی خیای، ارسلان، (۱۳۸۹). «تاثیر فنگ شویی بر طراحی شهری»، رساله کارشناسی ارشد شهرسازی- طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین
1. Barry, William Theodore de and, and Irene Bloom, eds. *Source of Chinese Tradition, from Earliest Times to 1600* 2nd ed. 2 vols. Vols. 1 , *Introductions to Asian Civilizations*. New York: Cloumbia University Press, 1999
 2. Bender T,(1972) "feng shui: energy and place.www.tombender.org
 3. Chen, X @Wu, J(2009) "Sustainable landscape architecture: implications of the Chinese philosophy of “unity of man with nature” and beyond".*Landscape Ecol*24:1015–

- M.S. Thesis. University of Cincinnati, Cincinnati
25. Rossbach, Sarah (1984) *Feng Shui*, London : Hutchinson
26. Skinner, S. (1982) *The Living Earth Manual of Feng Shui Chinese Geomancy*. London, Arkana
27. Skinner , S (2001) *Guide to Feng Shui*. DK Publishing, New York
28. Su YL (2006) On the fusion of the two theories of the eight trigrams and five elements. *Stud Zhouyi* 76:83–86
29. Too L, (1996) "The Complete Illustrated Guide to Feng Shui" (Barnes & Noble, New York)
30. Wong E, 1996 *Feng Shui: The Ancient Wisdom of Harmonious Living for Modern Times* (Shambhala, Boston, MA)
31. Xu J (2003) "A framework for site analysis with emphasis on Feng Shui and contemporary environmental design principles". Ph.D. Dissertation. Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, VA, USA
32. Yi, Ding, Yu, Lu and Hong, Yong (1996) *Geomancy and the Selection of Architecture Placement in Ancient China*. Shi Jia Zhuang, Hebei Science and Technology Press [Chinese].
33. Yu, K.-J. (1994). *Landscape into Places: Feng-shui Model of Place Making and Some Cross-cultural Comparisons*, CELA 94: History and Culture Conference Proceedings, p.320-337. Retrieved March 12, 2006, from
Traditional Chinese Society. Boulder: Westview Press, 1991
17. Lee Ji-Hyum @ hung Wei-feng, (2005) "Form Follows Feng shui: based Generative system for Housing", *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*/ November 2005/353, JAABE vol.4 no.2
18. Lee, S.H. (1986). *Feng Shui: Its Context and Meaning*. PhD Thesis, Cornell University
19. Lip, E. (1979) *Chinese Geomancy*. Singapore, Times Books International
20. Mak, M.Y. (2004) *Application of Feng Shui Knowledge to Preliminary Design Evaluation using Knowledge-Based Expert Systems Approach*. PhD Thesis, University of Newcastle, Australia.
21. Mak, M.Y., Ng, S.T. and Chen, S.E. (2005) Formulating a hierarchical structure of Feng Shui knowledge. IN: Loforte, F. et al. (Ed.) *Information and Knowledge Management in a Global Economy*. Instituto Superior Técnico, Lisbon, Portugal, pp.395-404.
22. March AL (1968) An appreciation of Chinese geomancy. *J Asian Stud* 27:256–267
23. Pu, G. (2004). *A Translation of the Ancient Chinese: The Book of Burial (Zang Shu)*, New York: The Edwin Mellen Press, Ltd.
24. Ren H (2000) *Feng Shui and Chinese traditional domestic architecture*.